

ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา
เรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณภาพอาจารย์เพื่อส่งเสริมการบรรลุผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิ
ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๖

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๓ แห่งกฎกระทรวงมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕
คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๖
จึงมีมติออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

๑. ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการพัฒนา
คุณภาพอาจารย์เพื่อส่งเสริมการบรรลุผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๖”

๒. ประกาศนี้ให้ใช้บังคับนับตั้งแต่วันประกาศ

๓. ในประกาศนี้

“สถาบันอุดมศึกษา” หมายความว่า สถาบันที่จัดการอุดมศึกษาระดับปริญญาและระดับ
ต่ำกว่าปริญญาทั้งที่เป็นของรัฐและของเอกชน

“อาจารย์” หมายความว่า อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร
อาจารย์ผู้สอน และอาจารย์ประจำ

๔. คุณภาพอาจารย์ ประกอบด้วย ๓ องค์ประกอบ ดังนี้

๔.๑ ความรู้ (Knowledge) มี ๒ องค์ประกอบย่อย คือ

(๑) ความรู้ในศาสตร์สาขาวิชาของตน

(๒) ความรู้ในศาสตร์การสอนและการเรียนรู้

๔.๒ สมรรถนะ (Competencies) มี ๔ องค์ประกอบย่อย คือ

(๑) ออกแบบและวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๓) เสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้และสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน

(๔) วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน พร้อมทั้งสามารถให้ข้อมูลป้อนกลับ

อย่างสร้างสรรค์

๔.๓ ค่านิยม (Values) มี ๒ องค์ประกอบย่อย คือ

(๑) คุณค่าในการพัฒนาวิชาชีพอาจารย์ และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

(๒) ดำรงไว้ซึ่งจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพอาจารย์

๕. คุณภาพอาจารย์ในแต่ละองค์ประกอบตามข้อ ๔ ให้มีระดับคุณภาพ ๔ ระดับ โดยระดับคุณภาพอาจารย์ตามแต่ละองค์ประกอบ ให้เป็นไปตามแนวทางการพัฒนาคุณภาพอาจารย์เพื่อส่งเสริมการบรรลุผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาที่แนบท้ายประกาศนี้

๖. สถาบันอุดมศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์พัฒนาตนเองเพื่อให้มีระดับคุณภาพอาจารย์ในระดับที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

๗. สถาบันอุดมศึกษาอาจใช้ประกาศนี้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพอาจารย์ หรืออาจพัฒนาแนวทางการพัฒนาคุณภาพอาจารย์ขึ้นเองได้ โดยได้รับความเห็นชอบจากสภาสถาบันอุดมศึกษา

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

(ศาสตราจารย์เกียรติคุณกิตติชัย วัฒนานิกกร)
ประธานกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา

แนวทางการพัฒนาคุณภาพอาจารย์เพื่อส่งเสริมการบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

แนวทางการพัฒนาคุณภาพอาจารย์เพื่อส่งเสริมการบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะและประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน โดยคุณภาพอาจารย์มี ๓ องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ ความรู้ (Knowledge) ประกอบด้วย ๒ องค์ประกอบย่อย คือ

- ๑.๑ ความรู้ในศาสตร์สาขาวิชาของตน
- ๑.๒ ความรู้ในศาสตร์การสอนและการเรียนรู้

องค์ประกอบที่ ๒ สมรรถนะ (Competencies) ประกอบด้วย ๔ องค์ประกอบย่อย คือ

- ๒.๑ ออกแบบและวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๒.๒ ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ๒.๓ เสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้และสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน
- ๒.๔ วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน พร้อมทั้งสามารถให้ข้อมูลป้อนกลับอย่างสร้างสรรค์

องค์ประกอบที่ ๓ ค่านิยม (Values) ประกอบด้วย ๒ องค์ประกอบย่อย คือ

- ๓.๑ คุณค่าในการพัฒนาวิชาชีพอาจารย์ และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
- ๓.๒ ดำรงไว้ซึ่งจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพอาจารย์

คุณภาพอาจารย์ในแต่ละองค์ประกอบข้างต้น กำหนดให้มีระดับคุณภาพในแต่ละองค์ประกอบจำนวน ๔ ระดับ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของอาจารย์ โดยระดับคุณภาพ ๔ ระดับ มีดังนี้

ระดับที่ ๑ ครูที่มีคุณภาพ

หมายถึง อาจารย์ที่เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์ของตนและประยุกต์ใช้ได้ มีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์การเรียนรู้เบื้องต้น สามารถออกแบบกิจกรรม จัดบรรยากาศ ใช้ทรัพยากรและสื่อการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงผู้เรียนและปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ สามารถวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน นำผลประเมินมาใช้ปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เปิดใจรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง และปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพอาจารย์ขององค์กร

ระดับที่ ๒ ครูที่เกื้อกูลเพื่อนร่วมวิชาชีพให้เป็นครูที่มีคุณภาพ

หมายถึง อาจารย์ที่เป็นผู้มีความรู้ระดับที่ ๑ ที่มีความรู้ลึกในศาสตร์ของตน และติดตามความก้าวหน้าของความรู้ในศาสตร์อย่างสม่ำเสมอ มีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์การเรียนรู้ สามารถจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน กำกับดูแลและติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ให้คำปรึกษาชี้แนะแก่เพื่อนอาจารย์ในศาสตร์ได้ และส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพอาจารย์ภายในองค์กร

ระดับที่ ๓ ครูที่สร้างครูที่มีคุณภาพในองค์กร

หมายถึง อาจารย์ที่เป็นผู้มีความรู้ระดับที่ ๒ ที่เชี่ยวชาญในศาสตร์ของตน ศาสตร์การเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้ข้ามศาสตร์ นำผลการวิจัยในชั้นเรียนมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เป็นพี่เลี้ยงและผู้ชี้แนะในระดับองค์กรด้านการจัดการเรียนรู้ และนโยบายด้านจรรยาบรรณวิชาชีพอาจารย์

ระดับที่ ๔ ครูที่เป็นผู้นำในการพัฒนาวิชาชีพครูในระดับชาติหรือระดับนานาชาติ

หมายถึงอาจารย์ที่เป็นผู้มีคุณภาพระดับที่ ๓ ที่เป็นผู้นำในศาสตร์ของตน ศาสตร์การเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้ข้ามศาสตร์ เป็นที่ยอมรับทั้งภายในและภายนอกองค์กร มีส่วนร่วมในการกำหนด นโยบายและกลยุทธ์ในการพัฒนาองค์ความรู้ และการจัดการเรียนรู้ในระดับชาติและนานาชาติ และเป็นผู้นำ เชิงนโยบายด้านจรรยาบรรณวิชาชีพอาจารย์

ตารางแสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบและระดับคุณภาพอาจารย์

ระดับคุณภาพ องค์ประกอบคุณภาพ	ระดับที่ ๑	ระดับที่ ๒	ระดับที่ ๓	ระดับที่ ๔
๑. ความรู้ (Knowledge)				
๑.๑ ความรู้ในศาสตร์สาขาวิชา ของตน	<ul style="list-style-type: none"> อธิบายแนวคิด และหลักการสำคัญของวิชาที่สอน พร้อมทั้งการประยุกต์ใช้ จัดลำดับและเชื่อมโยงหัวข้อที่สอนได้อย่างเป็นระบบ 	<ul style="list-style-type: none"> มีความรู้ความสามารถระดับที่ ๑ ติดตามองค์ความรู้ที่ทันสมัย วิเคราะห์และนำมาใช้อย่างเหมาะสม ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่เพื่อนอาจารย์ในสาขาวิชาหรือหน่วยงาน 	<ul style="list-style-type: none"> มีความรู้ความสามารถระดับที่ ๒ ประเมินแนวคิด หลักการสำคัญในศาสตร์ของตน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ เชื่อมโยงความรู้ในศาสตร์ของตนกับศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง ให้คำปรึกษา ชี้แนะ ความรู้ในศาสตร์ของตนแก่อาจารย์ในองค์กร 	<ul style="list-style-type: none"> มีความรู้ความสามารถระดับที่ ๓ สร้างองค์ความรู้ใหม่ของศาสตร์ที่สอน คาดการณ์หรือประเมินทิศทางความก้าวหน้าของศาสตร์ที่สอน
๑.๒ ความรู้ในศาสตร์การสอน และการเรียนรู้	<ul style="list-style-type: none"> อธิบายจิตวิทยาการเรียนรู้ และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การเรียนรู้ ระบุวิธีการจัดการเรียนรู้และวิธีวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับผลการเรียนรู้ และกลุ่มผู้เรียน 	<ul style="list-style-type: none"> มีความรู้ความสามารถระดับที่ ๑ วิเคราะห์ภูมิหลังและศักยภาพของผู้เรียนเพื่อนำไปออกแบบกระบวนการเรียนรู้ แนะนำและแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล 	<ul style="list-style-type: none"> มีความรู้ความสามารถระดับที่ ๒ ประเมินวิธีจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล บูรณาการการจัดการเรียน การสอนระหว่างวิชา หรือ ศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง ถ่ายทอด หรือ ให้คำปรึกษา หรือ ชี้แนะวิธีการจัดการ 	<ul style="list-style-type: none"> มีความรู้ความสามารถระดับที่ ๓ สร้างความรู้ หรือ นวัตกรรมในศาสตร์การสอน และ การจัดการการเรียนรู้ หรือ ถ่ายทอด หรือ ให้คำปรึกษา หรือ ชี้แนะ วิธีการจัดการเรียนรู้และการวัดและ ประเมินผลในระดับชาติหรือนานาชาติ

ระดับคุณภาพ องค์ประกอบคุณภาพ	ระดับที่ ๑	ระดับที่ ๒	ระดับที่ ๓	ระดับที่ ๔
		แก่เพื่อนอาจารย์ในสาขาวิชา หรือหน่วยงาน	เรียนรู้และการวัดและ ประเมินผลแก่อาจารย์ในองค์กร	
๒. สมรรถนะ (Competencies)				
๒.๑ ออกแบบและวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ	<ul style="list-style-type: none"> ● ออกแบบกิจกรรม และ การใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ ● ประสานงานกับผู้สอนร่วมในรายวิชา (ถ้ามี) ในการออกแบบการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> ● มีสมรรถนะระดับที่ ๑ ● ประเมินการออกแบบ การจัดการเรียนรู้ และ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ ● มีส่วนร่วมในการพัฒนา การออกแบบการเรียนรู้ ร่วมกับเพื่อนอาจารย์ ในสาขาวิชาหรือหน่วยงาน 	<ul style="list-style-type: none"> ● มีสมรรถนะระดับที่ ๒ ● มีส่วนร่วมในการพัฒนา การออกแบบการเรียนรู้ ร่วมกับอาจารย์ในต่างสาขาวิชา <u>หรือ</u> ● เป็นวิทยากรในด้านการออกแบบ กิจกรรมและเทคโนโลยี การเรียนรู้ในต่างสาขาวิชา <u>หรือ</u> ● สถาบันอื่นนำรูปแบบ การเรียนรู้ที่ได้พัฒนาขึ้นไปใช้ 	<ul style="list-style-type: none"> ● มีสมรรถนะระดับที่ ๓ ● เป็นผู้นำการออกแบบ การเรียนรู้ในต่างศาสตร์ ● เป็นวิทยากรในด้านการออกแบบ กิจกรรมและเทคโนโลยี การเรียนรู้ในต่างศาสตร์
๒.๒ ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	<ul style="list-style-type: none"> ● จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง ● จัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา ผลการเรียนรู้ และระดับ ของผู้เรียน ● ใช้ทรัพยากรและสื่อ การเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ● พิจารณานำผลการประเมิน 	<ul style="list-style-type: none"> ● มีสมรรถนะระดับที่ ๑ ● กำกับดูแลและติดตาม พัฒนาการการเรียนรู้ ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ● ใช้นวัตกรรมหรือความคิด สร้างสรรค์ในการจัด การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ● แนะนำและแลกเปลี่ยน เรียนรู้วิธีการจัดกิจกรรม 	<ul style="list-style-type: none"> ● มีสมรรถนะระดับที่ ๒ ● ทำงานวิจัยในชั้นเรียน และ นำผลมาพัฒนาการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ 	<ul style="list-style-type: none"> ● มีสมรรถนะระดับที่ ๓ ● เป็นผู้นำ หรือผู้สร้างนวัตกรรม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในระดับชาติหรือนานาชาติ ● ผลักดันให้เกิดนโยบายหรือ กลยุทธ์ระดับองค์กรที่ส่งเสริม และสนับสนุนให้เกิดการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ

ระดับคุณภาพ องค์ประกอบคุณภาพ	ระดับที่ ๑	ระดับที่ ๒	ระดับที่ ๓	ระดับที่ ๔
	มาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ <ul style="list-style-type: none"> • ประสานงานการจัด การเรียนรู้กับผู้สอนร่วม (ถ้ามี) อย่างมีประสิทธิภาพ 	การเรียนรู้แก่เพื่อนอาจารย์ ในสาขาวิชาหรือหน่วยงาน		
๒.๓ เสริมสร้างบรรยากาศ การเรียนรู้และสนับสนุน การเรียนรู้ของผู้เรียน	<ul style="list-style-type: none"> • จัดบรรยากาศการเรียนรู้ โดยการมีส่วนร่วมจากผู้เรียน • ให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียน ในการพัฒนาการเรียนรู้ 	<ul style="list-style-type: none"> • มีสมรรถนะระดับที่ ๑ • จัดบรรยากาศการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน • วินิจฉัยปัญหาของผู้เรียน และช่วยเหลือได้อย่าง เหมาะสมและทันเวลา 	<ul style="list-style-type: none"> • มีสมรรถนะระดับที่ ๒ • จัดการเรียนรู้ด้วยสถานการณ์ จริง หรือ สถานการณ์จำลอง หรือ ในพื้นที่จริง • ริเริ่มการเปลี่ยนแปลงการจัด บรรยากาศการเรียนรู้ ในระดับหลักสูตร 	<ul style="list-style-type: none"> • มีสมรรถนะระดับที่ ๓ • เป็นผู้นำในการกำหนดนโยบาย การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ ในระดับองค์กร <u>หรือ</u> • เป็นที่ปรึกษาในการกำหนด นโยบายเพื่อการพัฒนา บรรยากาศการเรียนรู้ ในระดับชาติหรือนานาชาติ
๒.๔ วัดและประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียน พร้อมทั้งให้สามารถข้อมูล ป้อนกลับอย่างสร้างสรรค์	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินความก้าวหน้า (formative) และประเมิน ผลสรุป (summative) โดย เน้นผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ • สามารถให้ข้อมูลป้อนกลับ แก่ผู้เรียนอย่างสร้างสรรค์ 	<ul style="list-style-type: none"> • มีสมรรถนะระดับที่ ๑ • เลือกริธีและเครื่องมือในการวัด และประเมินผลที่สอดคล้อง กับผลการเรียนรู้ และ กำหนดเกณฑ์การประเมิน ที่ชัดเจน 	<ul style="list-style-type: none"> • มีสมรรถนะระดับที่ ๒ • วัดและประเมินผลโดยใช้ วิธีการใหม่ๆ เพื่อพัฒนา ประสิทธิภาพและ ประสิทธิผลของการเรียนรู้ • ประเมินวิธีการวัดและ ประเมินผลเพื่อนำมา พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน • เป็นผู้นำในการออกแบบ 	<ul style="list-style-type: none"> • มีสมรรถนะระดับที่ ๓ • เป็นผู้นำในการกำหนดนโยบาย การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ในระดับองค์กร <u>หรือ</u> • เป็นที่ปรึกษาในการกำหนด นโยบายการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ในระดับชาติหรือ นานาชาติ

ระดับคุณภาพ องค์ประกอบคุณภาพ	ระดับที่ ๑	ระดับที่ ๒	ระดับที่ ๓	ระดับที่ ๔
			การวัดและประเมินผล ในระดับหลักสูตร	
๓. ค่านิยม (Values)				
๓.๑ การพัฒนาตนเอง ในวิชาชีพอาจารย์ อย่างต่อเนื่อง	<ul style="list-style-type: none"> พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 	<ul style="list-style-type: none"> มีคุณลักษณะระดับที่ ๑ มีส่วนร่วมในการพัฒนาวิชาชีพอาจารย์ในสาขาวิชาหรือหน่วยงาน รับฟังความคิดเห็นจากผู้ร่วมวิชาชีพเพื่อนำมาพัฒนาตนเอง 	<ul style="list-style-type: none"> มีคุณลักษณะระดับที่ ๒ เป็นพี่เลี้ยง และผู้นำในการพัฒนาวิชาชีพอาจารย์ในองค์กร 	<ul style="list-style-type: none"> มีคุณลักษณะระดับที่ ๓ มีส่วนร่วมและอุทิศตนให้กับการพัฒนาวิชาชีพอาจารย์ในระดับชาติหรือนานาชาติ <u>หรือ</u> เป็นผู้ชี้แจงนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพอาจารย์ในระดับชาติหรือนานาชาติ
๓.๒ อารังไว้ซึ่งจรรยาบรรณ แห่งวิชาชีพอาจารย์	<ul style="list-style-type: none"> ปฏิบัติตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพอาจารย์ขององค์กร 	<ul style="list-style-type: none"> มีคุณลักษณะระดับที่ ๑ มีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจและให้เกิดการปฏิบัติตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพอาจารย์ในสาขาวิชาหรือหน่วยงาน 	<ul style="list-style-type: none"> มีคุณลักษณะระดับที่ ๒ เป็นพี่เลี้ยง และผู้ชี้แจงนโยบายด้านจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพอาจารย์ในองค์กร 	<ul style="list-style-type: none"> มีคุณลักษณะระดับที่ ๓ มีส่วนร่วม อุทิศตน และเป็นแบบอย่างให้กับการพัฒนาจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพในระดับชาติหรือนานาชาติ

ในการนำประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณภาพอาจารย์เพื่อส่งเสริมการบรรลุผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๖ ไปสู่การปฏิบัติ สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม อาจร่วมมือกับสมาคมเครือข่ายพัฒนาวิชาชีพอาจารย์และองค์กรระดับอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย (ควอท) ในการฝึกอบรม และพัฒนาคุณภาพอาจารย์ให้เป็นที่ไปตามประกาศนี้